

A kockázatok és mellékhatások tekintetében kérdezze meg tűzvédelmi szakértőjét!

Néhány oroszországi tüzeset tapasztalatai fontosak lehetnek a hazai tűzvédelemben dolgozók számára is. Az építőanyag piacon megjelenő egyre több éghető anyagnak ill. szerkezetnek nagyobb óvatosságra kellene sarkalnia az építész ill. tűzvédelmi szakmát és a beruházói oldalt. A valóság egészen más! Ezt mutatják a tüzesetek.

KOCKÁZATOK ÉS MELLÉKHATÁSOK

Az anyagok, szerkezetek tulajdonságainak értékelése helyett hajlamosak vagyunk az eladásban érdekelt egyoldalú – előnyöket kidomborító, hátrányokat, korlátozásokat elhallgató – marketingnek bedőlni, a minősítések és az előírások által nyújtott „biztos” háttér tudatában kételkedés nélkül elfogadni, betervezni, jóváhagyni azokat. Sokszor nem is tájékozódunk más termékekről.

A kockázatok ismerete nélkül viszont hamis biztonságérzet keletkezik ezekkel az anyagokkal szemben, s különösebb mérlegelés nélkül, ár alapján, döntenek anyagkiváltásokról, olcsóbb szerkezeti megoldásokról, vagy alkalmaznak biztonságosnak vélt éghető anyagokat.

Az orvos (életvédelem) a döntésekről, azok kockázatairól és mellékhatásairól az érintettet minden esetben tájékoztatni köteles. Mi történik a tűzvédelemben? Bár ez is életvédelem sokszor még tűzoltóktól is hallom: amire van minősítés és a jogszabály megengedi az kellő biztonsággal alkalmazható, beépíthető, kiváltható. Sajnos ez egyáltalán nincs így. A tűzoltóknak kellene tudnia a legjobban, hogy egy valóságos tűz során az épületben tartózkodóknak és kollégáiknak mivel kellene majd szembenéznük. Felelősséggel tartozunk az épületet használók és a mentést végzők életéért, ezért minden esetben a legnagyobb körültekintéssel kell eljárunk és a kockázatokról, mellékhatásokról minden érintettet tájékoztatni kellene. A bizonytalansági tényezők tárháza olyan széles, hogy sokszor rácsodálkozom, mennyire nincs ez beépítve a szabályozásainkba.

TUDJA A TŰZ IS?

Szentül hiszünk a minősítésekben és a szabályozások nyújtotta „biztonságban” csak a tűz nem tudja, hogy

- annak megfelelően kellene leégni,
- ott keletkezni, ahol terveztük,
- úgy lefolynia, ahogy a vizsgálatok során elképzeltük,
- az épületben tartózkodók arra és olyan sebességben meneküljenek ahogy azt kiszámoltuk. Stb.

Megítélésem szerint tűz kockázati szempontból, kicsit sarkosak fogalmazva, éghető és a nem éghető anyag van. Ezeket cserélni még gondolati síkon sem szabadna.

Nádszövet álmennyezet

A menekülés rekonstrukciója

Fiatal áldozatok

156 HALOTT PERMBEN

A tűz egy többszintes lakóépület aljában lévő Lame Horse nevű szórakozóhelyen történt 2009. december 5.-én, ahol közel 300-an voltak. A buliban használt kültéri pirotechnikai eszköz szikrája meggyújtotta a fűzfavesszőkből készült álmennyezetet s a mögötte lévő léghangszigetelési céllal elhelyezett polisztirollal szigetelést. A tűz nagyon gyorsan átláthatatlan füst és égve csepegő részecskék mellett terjedt. A menekülés feltételei is rosszak voltak. A helyszínen 94-en haltak meg a többiek a

Tűzoltók mentés közben

kórházban vesztették az életüket, s több mint 100 további sérült szorult kórházi kezelésre.

A legtöbb áldozat a tűz során keletkezett füst és szénmonoxid mérgezésben vesztette életét, de nagyon sokakat a menekülők is agyontapostak.

Medvegyev elnök a tűzvédelmi előírások teljes felülvizsgálatát rendelte el, a szórakozó helyek kiemelt ellenőrzése mellett, valamint természetesen vizsgálatot indítottak a tűz okainak felderítése érdekében is. Mint kiderült a kivitelezés ellenőrzés során nem csak a tulajdonos, de a hatóság sem járt el a tőle elvárható módon, számos helyen szemet hunytak a változtatások felett. A tulajdonos nagymértékben eltért az engedélyektől, a burkolatok, a menekülési útvonalak, a helyiség befogadó képessége (50 fő volt engedélyezve) tekintetében. (további információk: http://en.wikipedia.org/wiki/Lame_Horse_fire).

Gondoljuk végig: nálunk minden rendben van? Nem égett még mennyezetben lévő szigetelés szórakozóhelyen? A tulajdonosok tisztában vannak az éghető burkolatok, anyagok hordozta veszélyekkel? Vagy nem azt hallják, hogy milyen biztonságosak az égéskésleltetővel ellátott habszigetelő anyagok? Van, aki figyelmeztesse őket, az átadást követő átalakítások veszélyeire? Miért nem kell ezeket a veszélyeket a termék címkéken feltüntetni?

16 HALOTT ASTANÁBAN (KAZASZTÁN)

Egy 8000 m²-es EPS raktárcsarnokban keletkezett tűz 2009. november 10.-én. A tűz nagyon gyorsan terjedt, s az épületben tartózkodók, már nem tudtak kimenekülni a legtöbben a mérgező füst hatására veszítették életüket. 25 tűzoltó autóval órákon keresztül oltották a tüzet. A képeken jól látszik az oldalfalakban elhelyezett habszigetelés. (videó: <http://www.itnsource.com/jp/shotlist/RTV/2009/11/10/RTV2153409/?v=0&a=1>)

Itt szeretnék utalni Borsos Tibor igazságügyi tűzvédelmi szakértő Védelemben írt cikkére, (PUR hab = totálkár?) amely nagyon jól bemutatja az éghető maggal készülő szendvicspanelek problémakörét.

KAMAZ FACTORY

Oroszország egyik legnagyobb épülettüze a Kamaz gyárban keletkezett – 1993. április 14.-én – egy a gyárban lévő motorban, ami gyorsan átterjedt az épület tetőszerkezetére. Az acélszerkezetű tető 5 cm polisztirol hab hőszigeteléssel és bitumenes vízszigeteléssel

Gyilkos korom

készült. A gyár méretei óriásiak voltak 1152 méter hosszú, 363 méter széles és 14 méter magas. A tűzben a teljes tetőszerkezet 100 %-ban, a fém oszlopok, tartószerkezetek 60 %-ban, a technológia 80 %-ban károsodott. Az áldozatok mellett, a kár nagysága meghaladta az 560 millió dollárt, a termelés kiesésről és az elvesztett munkahelyekről nem is beszélve. Az épület rendelkezett tűzcsapokkal és sprinkler rendszerrel valamint 67 tűzoltóval. Az üzemben 19000 fő dolgozott és naponta 600 motort gyártottak.

Egy ilyen létesítmény kizárólag jogszabály szerint, minősítésekkel rendelkező anyagokból valósulhat meg, mégis teljes tönkrement egy viszonylagosan kis tűztől. Normális dolog ez? Hol van a hiba?

A jogszabályban, minősítésben, alkalmazott anyagokban?

Alapvető gond a tűzzel, mint nem tervezhető elemmel van, mely számos nagy súllyal bíró bizonytalansági elemet foglal magába, amelyet tovább növelnek az alkalmazott anyagok bizonytalansági tényezői összefüggésben azok éghetőségével és kivitelezési hibáival.

Közben lassan csendesen a tűzvédelem elvérzik a kompromisszumok mezején, mert hát, minden anyagnak helye van a piacon, és az általános szabályok és vizsgálatok nem képesek relevánsan kimutatni az egyes szerkezetek, anyagok közötti kockázati különbségeket.

Ha az emberek halálának nagy részét a mérgező füst okozza, miért nem vizsgáljuk, mennyi időn belül léphet fel olyan káros anyag koncentráció, amely már akadályozza a menekítést, miért van az, hogy kizárólag tűzállósági paraméterek alapján tervezünk, és miért van olyan kevés funkciótól függő követelményünk. Például a közösségi, oktatási, bölcsőde, óvoda, egészségügyi funkció kiemelt figyelmet érdemelne a kockázatok tekintetében, nem húzhatunk rájuk általános szabályokat.

Ha igaz az, hogy a tűzvédelem = életvédelem, akkor a rohamosan fejlődő építőanyag piac tűzvédelmi kihívásaira meg kell találnunk a megfelelő válaszokat, gondolkodásbeli változásokat. A mi felelősségünk, hogy a kockázatok (pl tűz) és mellékhatások (pl. mérgező füst) mindenki számára egyértelműek legyenek, mert felelősségteljes döntést, csak akkor tud bármelyik beruházó hozni, ha minden lényeges információ birtokában van. S a tűzvédelemnek, életvédelemnek súlyosabb érvnek kell lennie az árnál! Ha nem, később súlyos árat fizetiünk érte és nem csak Oroszországban!

Lestyán Mária, szakmai kapcsolatok manager
Rockwool Hungary Kft. www.rockwool.hu